

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/318/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717212333
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5717212333.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci žalobcu: Ing. U. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXXX/X, P. proti žalovaným: 1: Ing. U. H., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Q. XXXX/XX, P. - F., právne zastúpený Mgr. Ľuboš Kráľ, advokát so sídlom C. Y. 1, P. a 2/ Y. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom U. XXXX/XX, P., právne zastúpená: JUDr. Slavomíra Kurinská, advokátka so sídlom J. Q. XX, P., adresa pre doručovanie: N. X, P., o neplatnosť právneho úkonu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Martine, č.k. 7C/60/2017-129 zo dňa 28.6.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným 1/, 2/ **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd žalobu žalobcu zo dňa 27.11.2017 o čiastočnú neplatnosť právneho úkonu kúpnej zmluvy, ktorú uzatvorili predávajúci Ing. U. H. a jeho manželka Ing. N. H. a kupujúci Mgr. P. M. a Y. D., zamietol. Žalovaným priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že kúpnu zmluvou zo dňa 13.9.2017 v znení dodatku č. 1 zo dňa 27.10.2017 žalovaný v rade 1/ predal žalovanej v rade 2/ spoluvlastnícky podiel v rozsahu jednej polovice a Mgr. P. M. takisto spoluvlastnícky podiel v rozsahu jednej polovice k záhradnej chatke súp. č. XXXX, ktorá bola postavená na parc. č. 3004/87 nachádzajúcu sa v katastrálnom území Q. a na Okresnom úrade v Martine zapísanú na liste vlastníctva č. XXXX. Kupujúce Mgr. P. M. a Y. D. kúpili od žalovaného v rade 1/, ako aj od jeho manželky Ing. N. H., záhradnú chatku s príľahlými pozemkami a spoluvlastnícke podiely k pozemkom, ktoré tvoria prístupovú cestu, ktorá vedie k záhradnej chatke (parcely č. 3004/507, 3004/508, 3004/509 a 3004/510). Predmetom súdneho sporu je žaloba o relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy ohľadne prevodu spoluvlastníckych podielov k dvom parcelám, ktoré tvoria prístupovú cestu, a to k parc. č. 3004/510 o výmere 10 m² a parc. č. 3004/508 o výmere 33 m². Žalovaná v rade 2/ si od žalovaného v rade 1/ odkúpila spoluvlastnícky podiel na pozemkoch, ktoré tvoria prístupovú cestu v rozsahu 17/2016-in a rovnaký spoluvlastnícky podiel k prístupovým cestám k rekreačnej chatke si odkúpila aj kupujúca Mgr. M.. Žalobou sa žalobca domáhal o určenie neplatnosti časti právneho úkonu len voči žalovanej v rade 2/ voči vybraným dvom parcelám a to parc. č. 3004/510 o výmere 10 m² a parc. č. 3004/508 o výmere 33 m². Výmera spoluvlastníckeho podielu vo vzťahu k pozemku parc. č. 3004/510, predstavuje 8 cm² a výmera pripadajúca na parc. 3004/508 predstavuje 27 cm². Voči kupujúcej Mgr. P. M. žalobca podal identickú žalobu a konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 15C/21/2018. S poukazom na ust. § 137 písm. d) CSP sa okresný súd zaoberal naliehavosťou právneho záujmu žalobcu na podaní predmetnej určovacej žaloby s tým, že oproti právnej úprave zakotvenej v ust. § 80 písm. c) O.s.p.

účinného do 30.6.2016, je cieľom novej vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a miňajú sa účelu žaloby určovacej. V súdenom prípade má žalobca ako oprávnený spoluvlastník právo domáhať sa voči nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu, t.j. voči žalovanej v rade 2/, aby mu táto previedla spoluvlastnícky podiel za rovnakých podmienok, za akých ho kúpila. V tejto súvislosti zároveň poukázal na ust. § 3 ods. 1 OZ s tým, že z podanej žaloby ako aj z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca chce zabrániť tretej osobe vo vstupe do spoluvlastníckeho vzťahu. O nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu záujem nemá. Pre posúdenie existencie naliehavého právneho záujmu je dôležité a zásadné, aký má na to dôvod. Žalobca však nijako neodôvodnil a nevysvetlil, prečo chce žalovanej v rade 2/ zabrániť získať spoluvlastnícky podiel. Neponúkol žiadne alternatívne riešenia a nenavrhol, kto by mal namiesto žalovanej v rade 2/ nastúpiť do spoluvlastníckeho vzťahu. Nie je totiž možné vo vzťahu k žalovanému v rade 1/ spravodlivo požadovať, aby v spoluvlastníckom vzťahu k prístupovej ceste zotrval a bezdôvodne zasahovať do jeho práva nakladať so svojim spoluvlastníckym podielom. Na otázku súdu, aký cieľ sleduje žalobca podanou žalobou, uviedol, že si chce finančne priliepať na dôchodku. Takéto odôvodnenie žaloby z hľadiska povinností preukázať naliehavý právny záujem na určení čiastočnej neplatnosti spornej kúpnej zmluvy neobstojí. Vo veci bolo preukázané, že žalovaný v rade 1/ ako predávajúci predal svoju záhradkársku chatku v záhradkárskej osade spolu s príslušenými pozemkami spolu so spoluvlastníckymi podielmi k prístupovej ceste k záhradkárskej chatke ako jeden funkčný celok. Neoddeliteľnou súčasťou výkonu vlastníckeho práva žalobcu je, aby mohol slobodne so svojimi spoluvlastníckymi podielmi disponovať, a to zvlášť v prípade, keď sa jedná o spoluvlastnícke podiely k prístupovým cestám, ktoré vedú k záhradnej chatke, ktorú predal žalovanej v rade 2/ a Mgr. P. M.. Používanie prístupovej cesty je pre nového nadobúdateľa dôležité a zásadné. V tejto súvislosti poukázal na článok 20 ods. 1, článok 20 ods. 3 Ústavy SR a § 123 OZ v porovnaní s ust. § 140 OZ a vzhľadom i na rozhodovaciu činnosť súdu zastal názor, že cieľom žalobcu je na sporných pozemkoch v budúcnosti získať majoritný podiel a zabrániť vstupu nových majiteľov k záhradnej chatke v záhradkárskej osade, ktorú si kúpili. Snaží sa obmedziť výkon vlastníckeho práva majiteľom záhradných chatiek s cieľom, aby získal lepšiu vyjednávaciu pozíciu pri predaji, prenájme svojich pozemkov a spoluvlastníckych podielov, ktoré v záhradkárskej osade vlastní. Zo sporu, ktorý bol vedený na okresnom súde pod sp. zn. 21C/124/2010, kde žalobca žaloval 23 vlastníkov záhradných chatiek v záhradkárskej osade vyplýva, že už dvakrát sa pokúsil zapretaním prístupovej cesty brániť záhradkárom k prístupu k svojim chatkám, čo tiež nepreukazuje jeho naliehavý právny záujem na rozhodnutí sporu v súdnej veci. Na okresnom súde žalobca vedie voči záhradkárom veľké množstvo súdnych sporov, pričom už v minulosti bol účastníkom sedemnástich sporov, ktorých predmetom bolo určenie neplatnosti právneho úkonu ohľadne nehnuteľností v záhradkárskej osade. Okrem toho bol žalobca sporovou stranou aj v ďalších pätnástich sporoch. V závere rozhodnutia okresný súd dodal, že ak by aj bol daný naliehavý právny záujem na rozhodovaní vo veci, súd by žalobe vyhovieť nemohol, pretože bolo preukázané, že žalobca si predkupné právo uplatňuje v rozpore s dobrými mravmi šikanóznym spôsobom a bez uvedenia rozumného dôvodu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 v spojení s § 262 CSP a žalovaným, ktorí boli v spore úspešní, priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

2. Proti rozsudku okresného súdu doručil odvolanie žalobca. Uviedol, že podanou žalobou zo dňa 27.11.2017 sa domáhal, aby súd rozhodol o tom, že právny úkon, a to prevod podielu 17/2016 žalovaného 1/ na žalovanú 2/, na základe kúpnej zmluvy, vklad zo dňa 2.11.2017, na parcelách registra „C“ č. 3004/508 a 3004/510 - trvalé trávnaté porasty, LV č. XXXX k.ú. Q., je neplatný. Žalobca má nárok na náhradu jeho trov v plnej výške. V rozsudku (výrok I.) nie je uvedené, ktorého konkrétneho právneho úkonu prevodu podielu sa rozsudok týka a je nepreskúmateľný. Súd v rozsudku prekvapivo rozšíril účastníkov sporu o ďalšiu predávajúcu Ing. N. H. a kupujúcu Mgr. P. M., hoci žalobca ani nepožadoval prístupenie ďalších účastníkov na strane žalovaných. Ing. N. H. a Mgr. P. M. neboli účastníčky súdneho sporu a teda nebola splnená podmienka, že dovoľávať sa neplatnosti právneho úkonu sa musí voči všetkým účastníkom kúpnej zmluvy. Pojednávanie je neplatné a teda aj rozsudok je neplatný. Súd konal v rozpore s § 188 CSP. Vyjadrenie súdu v bode 4. rozsudku, že predmetom sporu sú parcely, ktoré tvoria prístupovú cestu je bezpredmetné, pretože sa netýka veci. Žalobca v liste zo dňa 5.2.2018 v bode 3d. uviedol, že žalovaná 2/ si od žalovaného 1/ odkúpila podiel 1/80 na parcele č. 3006/1 LV č. XXXX, ktorá je príslušená k pôvodnej poľnej ceste 4386/2 a teda nemá žiadne problémy s prístupom na svoju záhradku. Žalovaný 1/ a 2/ tento dôkaz výslovne nepopreli a preto je podľa ust. § 151 ods. 1 CSP uvedené tvrdenie žalobcu nesporné. Súd o tomto dôkaze nerozhodol. Sporné parcely sú trvalé trávnaté porasty a záhradkári si po nich iba skracujú cestu. V rovnakom prípade 21C/124/2010, v ktorom súd žalobe vyhovel

a žalovaní 1/ a 2/ to výslovne nepopreli, je to podľa ust. § 151 ods. 1 CSP nesporné, súd sa na rovnakých parcelách nezaoberal prístupovou cestou. Podiel na sporných parcelách je pre žalovanú 2/ nepotrebný, čo žalobca doložil dôkazom, rozsudkom 7C/259/2017, v ktorom žalovaný previedol kúpené podiely späť na predávajúceho a teda na sporných parcelách nemá podiel, ale svoju záhradku bez problémov užíva. Vyjadrenie súdu v bode 5. rozsudku týkajúce sa výmery sporných podielov je bezpredmetné, pretože sa netýka veci. Vyjadrenie súdu v bode 7., že žalobca má právo domáhať sa, aby mu žalovaná 2/ previedla podiel za rovnakých podmienok za akých ho kúpila, nemá oporu v zákone a z ust. § 603 ods 3 OZ to nevyplýva. Vyjadrenie súdu, že žalobca neponúkol žiadne alternatívne riešenia, kto by mal namiesto žalovanej 2/ nastúpiť do spoluvlastníckeho vzťahu je bezpredmetné. Takisto je bezpredmetné vyjadrenie súdu týkajúce sa údajného dôvodu žaloby a to, že si chce žalobca prílepšiť na dôchodku, je vytrhnuté z kontextu výpovede žalobcu a navyše je nelogické. Žalovaný 1/ najskôr podiely kúpil a teraz ich predal za 40 x vyššiu cenu, o čom súd nerozhodol. Za bezpredmetné označil i vyjadrenie súdu, že žalovaný 1/ predal chatku s príľahlými pozemkami ako jeden funkčný celok, nakoľko u parciel zákon takýto pojem nepozná. Každá parcela sa dá kúpiť a predáť samostatne. Žalobca mal záujem na odkúpenie podielu na sporných parcelách, ale žalovaná 2/ to odmietla, preto postup podľa ust. § 603 ods. 3 OZ nie je možný. Vyjadrenie súdu, že sa žalobca dvakrát pokúsil zaprataním prístupovej cesty brániť v prístupe záhradkárom k svojim chatkám označil za nepravdivé a že chce žalobca získať majoritný podiel a zabrániť vstupu za bezpredmetné. Lustrovanie žalobcu súdom, koľkokrát sa údajne domáhal svojho práva na súde je neprijateľné a netýka sa veci. Súd sa nepokúsil o zmiernie podľa ust. § 148 ods. 1 druhá veta CSP. Súd nereagoval na výzvu žalobcu, aby konal podľa ust. 181 ods. 2 prvá veta CSP, čím zabránil možnosti žalobcu doložiť ďalšie dôkazy, ktoré mohli mať zásadný vplyv na rozhodnutie vo veci. Vo vyjadrení zo dňa 5.2.2018 žalobca tvrdil, že prijal ponuku na predaj spoluvlastníckeho podielu a podpisom zo dňa 29.6.2017 uzavrel kúpnu zmluvu podľa ust. § 46 OZ. Táto má písomnú formu, je tam predmet a cena a je podpísaná obidvomi účastníkmi na tej istej listine. Podmienka odkúpenia všetkých podielov spolu neplatí, tak ako je uvedená v liste zo dňa 5.2.2018. Žalovaný 1/ uviedol, že nemá vedomosť o iných zmluvách, čo znamená, že klamal. Žalovaný 1/ existenciu kúpnej zmluvy žalobcu zo dňa 29.6.2017 výslovne nepoprel a zároveň ponuku žalovaného na prevádzaný podiel podľa ust. § 140 OZ označil za neplatnú z dôvodu, že dal ponuku viazane spolu na šiestich parcelách a za podstatne inú (minimálne 11 x vyššiu) cenu ako ponúknutú iným, za ktorú ju neskôr predal. V konaní 21C/124/2010 bol v obdobnom prípade žalobca navrhovateľom a žalovaný 1/ odporcom, pričom žalobca uspel. O tomto bol žalovaný 1/ žalobcom upozornený v liste zo dňa 29.6.2017 pred prevodom sporných podielov. Aj napriek tomu žalovaný 1/ odpredal svoje podiely žalovanej 2/. Rozsudok je prekvapivý, nepresvedčivý, súd sa odklonil od vlastnej rozhodovacej praxe. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný v rade 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal rozsudok okresného súdu ako správny potvrdiť. Stotožnil sa so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie a jeho právnym posúdením veci, ktoré je totožné s právnym posúdením žalovaného. Poukazoval na písomné vyjadrenie žalovaného k žalobe zo dňa 04.1.2018, na písomné vyjadrenie žalovaného k replike zo dňa 8.3.2018 a na vyjadrenia právneho zástupcu žalovaného na pojednávaní pred súdom dňa 28.6.2018. Na podporu správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že v danej veci sa nejedná o odklon od vlastnej rozhodovacej praxe, keďže vec vedená na OS Martin pod sp. zn. 21C/124/2010 bola rozhodovaná ešte za účinnosti O.s.p., pričom v súdnej veci súd rozhodoval podľa účinného CSP a vec na OS Martin pod sp. zn. 7C/259/2016 nebola skončená meritórnym rozhodnutím, keďže súd uznesením konanie zastavil z dôvodu späťvzatia žaloby zo strany žalobcu. Žalobca vo svojom odvolaní žiadnym spôsobom nepoukázal na odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorým je Najvyšší súd SR.

Dovoľanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu je v zásade možné bez ingerencie súdu (obdobne Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 506 s.). Žalobca podal žalobcu v rozpore s ust. § 137 písm. d) CSP. Žalobca si neuplatnil riadnym spôsobom svoje predkupné právo, keďže neakceptoval ponuku žalovaného v celom rozsahu so všetkými podmienkami, t.j. predkupné právo žalobcu zaniklo v zmysle ustanovenia § 606 OZ. Žalobca smeroval svoju žalobu len proti žalovanému a žalovanej v rade 2/, pričom účastníkmi napadnutej kúpnej zmluvy bola aj Ing. N. H. a Mgr. P. M. a aj z tohto dôvodu musela byť žaloba zamietnutá. Určovacia žaloba neprichádza do úvahy, ak má žalobca možnosť žalovať na plnenie, v danom prípade v zmysle § 603 ods. 3 OZ. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4. Žalovaná v rade 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedla, že platný procesný poriadok ukladá stranám povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, súd však rozhodne o tom, ktorý z onačených dôkazov vykoná. Nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je ani povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Súd postupoval správne, keď tvrdil, že žalobca si uplatnil svoje právo z iných dôvodov a hlavnou, prípadne prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť či znevýhodniť povinnú osobu, tzv. šikanózný výkon práva. Pokiaľ sa výkon práva ocitne v rozpore s dobrými mravmi, súd takémuto právu s poukazom na ust. § 3 ods. 1 OZ odoprie právnu ochranu. Môže sa tak stať aj v súvislosti s nelogickým, sústavným a neprimeraným domáhaním sa práva, ktoré žiadnym spôsobom neovplyvní postavenie žalobcu, naopak bezdôvodne zhorší postavenie žalovaného a zvýši stav právnej neistoty. Súd postupoval podľa § 181 ods. 2 CSP. Prednes žalobcu bol zmätočný a s veľkým odklonom od merita veci. Podanie žaloby je viazané v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP na preukázanie naliehavého právneho záujmu. Vzhľadom k rozsahu vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom sporu, neexistovala právna neistota z dôvodu nepatrnosti spoluvlastníckych podielov a ako bolo uvedené vyššie, právne postavenie žalobcu by sa nezmenilo. Ak žalobca prejavil záujem o prevádzaný spoluvlastnícky podiel, mal sa domáhať prevodu scudzeného podielu od nadobúdateľa alebo mal vzniknutý stav akceptovať a ponechať si predkupné právo. Podaná žaloba nebola správne zvoleným procesným nástrojom práva a žalobca mal aj inú možnosť, ako sa domáhať svojho práva. Pokiaľ tvrdí, že kúpna zmluva mala byť uzatvorená údajne 29.6.2017, žalobca za kúpnu zmluvu považuje listinu - ponuku na využitie predkupného práva zaslanú žalovaným v rade 1/, na ktorú napísal text a vyznačil dátum 29.6.2017. Takúto listinu nie je možné považovať za platne uzatvorenú zmluvu o prevode nehnuteľností s poukazom na ust. § 46 OZ. Odvolanie žalobcu je vo svojej podstate zmätočné, preto žiadala rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

5. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaných 1/, 2/ uviedol, že ich vyjadrenia sú v celom rozsahu bezpredmetné a zotrval na dôvodoch podaného odvolania a odvolacom návrhu.

6. Žalovaná v rade 2/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k vyjadreniu žalovaných odkázala na vyjadrenie k odvolaniu žalobcu datované 7.10.2018.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní a súc viazaný odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako správne postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

8. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, dospel k správnym skutkovým zisteniam, vyvodil správny právny záver, svoje rozhodnutie náležitým, vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil.

9. I keď je pravdou, že vo výroku rozsudku sa prvoinštančný súd odklonil od formulácie žalobného petitu, ako bol obsiahnutý v žalobe podanej žalobcom, odvolací súd nepovažoval z hľadiska preskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia tento procesný nedostatok za tak závažný, že by spôsobil tento procesný následok. Výrok rozsudku spolu s odôvodnením tvorí jeden súvislý celok, pričom z výrokovej časti rozsudku je nepochybne zistiteľné, že konal o žalobe žalobcu zo dňa 27.11.2017 o čiastočnú neplatnosť právneho úkonu kúpnej zmluvy, ktorú nepochybne ako účastníci uzatvorili na strane predávajúcich Ing. U. H. a manželka Ing. N. H. a na strane kupujúcich Mgr. P. M. a Y. D.. Ďalej z odôvodnenia rozsudku je nepochybné, že predmetom sporu vymedzeným podanou žalobou žalobcu je určenie neplatnosti časti právneho úkonu kúpnej zmluvy len voči žalovanej v rade 2/ Y. D. vo vzťahu k vybraným spoluvlastníckym podielom 17/2016 na dvoch pozemkoch, a to parc. č. 3004/510 o výmere 10 m² a parc. č. 3004/508 o výmere 33 m². V tejto súvislosti odvolací súd podotýka, že za preskúmateľný a zrozumiteľný by bolo možné považovať i výrok rozsudku okresného súdu, ktorým by žalobu žalobcu zamietol, nakoľko podľa § 216 ods. 1 CSP, súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu. Práve žalobný návrh (petit) je obligatívnou náležitosťou žaloby. Súd je viazaný týmto žalobným návrhom, čo znamená, že ho nemôže prekročiť a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú a nesmie ísť nad rámec petitu, ak samozrejme nejde o výnimku uvedenú v odseku v rade 2 poukazovaného zákonného ustanovenia a vyplývajúcu i z ust. § 298 CSP. Tieto výnimky však v danom prípade uplatniteľné neboli. Nakoľko žalobca v žalobe a v žalobnom návrhu (petite) dostatočne jasným a zrozumiteľným spôsobom vymedzil predmet konania, postačovalo, pokiaľ súd žalobe žalobcu nemienil vyhovieť, žalobu žalobcu vo výroku zamietnuť, resp. do výrokovej

časti rozsudku premietnuť petit žaloby - žalobný návrh tak, ako bol formulovaný žalobcom v podanej žalobe. Tým, že rozsudok, ktorým súd žalobe nevyhovel, nie je podkladom pre exekúciu ani pre zápis do príslušnej evidencie, nie sú kladené na formuláciu jeho výroku tak zvýšené nároky ako pre výrok rozsudku, ktorým súd žalobe žalobcu vyhovel.

10. Ohľadne námietky žalobcu, že v danom prípade prvoinštančný súd nepostupoval dôsledne v zmysle ust. § 181 ods. 2 CSP, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že z obsahu zápisnice nevyplýva, že by súd určil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré nesporné, ktoré dôkazy vykoná, nevykoná, ani predbežné právne posúdenie veci.

11. Je potrebné uviesť, že zaradenie ust. § 181 ods. 2 Civilného sporového poriadku do civilného sporového poriadku malo za cieľ zvýšiť predvídateľnosť postupu súdu a posilniť právo na spravodlivý súdny proces. Cieľom uvedeného ustanovenia je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť účastníkov už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho cieľom je zjednodušiť a zrýchliť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 16/2012 konštatoval, že právny názor a hodnotiace úsudky súdu sú vlastné až samotnému rozhodnutiu vo veci, nie však postupu súdu v zmysle ust. § 118 ods. 2 O.s.p., prípadne v súčasnosti § 181 ods. 2 CSP. Porušenie tohto ustanovenia žiadnym spôsobom nelimituje účastníka pri realizácii jeho procesných práv (napríklad v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy). Existencia tejto vady sama osebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a nie je ani procesnou vadou, ktorá by popierala právo strany sporu na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie riadne vypočul strany konania, vykonal dokazovanie nimi predloženými listinami, svoje skutkové zistenia a právne posúdenie veci premietol do dôvodov rozhodnutia. Náprava prípadného nesprávneho rozhodnutia súdu prvej inštancie v tomto smere je daná tiež možnosťou podania odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorý žalobca v predmetnej veci aj využil a bolo by neefektívne, ba až nezmyselné, považovať prípadné nedodržanie postupu podľa § 181 ods. 2 CSP súdom prvej inštancie za takú vadu, ktorá by bola dôvodom pre zrušenie rozhodnutia okresného súdu, nakoľko žalobca mal možnosť dozvedieť sa o skutkových a právnych záveroch súdu už z odôvodnenia jeho rozhodnutia. Práve využitím riadneho opravného prostriedku žalobca reagoval na skutkové a právne závery vyslovené okresným súdom a práve prostredníctvom riadneho opravného prostriedku v podobe odvolania je mu daná možnosť skutkové zistenia súdu a jeho právne závery vyvrátiť, resp. pochybníť. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/137/2017 z 27. septembra 2018, ktorého závery sú aplikovateľné i na daný prípad v súvislosti s nedodržaním postupu podľa § 181 ods. 2 CSP.

12. Podľa ust. § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

13. Podľa § 40a OZ, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení, mimo iného i § 140 OZ, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. To znamená, že pokiaľ oprávnené osoby svoje právo dovolať sa neplatnosti právneho úkonu neuplatnia, bude sa na právny úkon, hoci bol postihnutý dôvodom relatívnej neplatnosti hľadieť ako na platný. V nadväznosti na uvedené odvolací súd zastal názor, že v danom prípade žalobca v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP má možnosť požadovať, aby sa rozhodlo o ním podanej žalobe z dôvodu relatívnej neplatnosti namietaného právneho úkonu, nakoľko rozsudok, ktorým súd rozhodne a vyhovie jeho žalobe je listina, na základe ktorej správa katastra vyznačí formou záznamu stav pred týmto právnym úkonom (§ 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z.). Uvedené samo osebe môže bez ďalšieho zakladať naliehavosť právneho záujmu v kontexte ust. § 40a OZ. Ako však naznačil Najvyšší súd SR v uznesení 7Cdo/46/2013, 7Cdo/47/2013 zo dňa 14. mája 2014, existencia naliehavého právneho záujmu v konaní o určení relatívnej neplatnosti právneho úkonu pre porušenie zákonného predkupného práva spoluvlastníka veci (§ 140 OZ v spojení s § 40a OZ) závisí aj od posúdenia toho, aký právny dôvod vedie oprávneného k vyvolaniu súdneho sporu, v kontexte čoho prvoinštančný súd správne skúmal naliehavosť právneho záujmu žalobcu na podaní predmetnej určovacej žaloby i v súlade s pohnútkami, resp. dôvodmi, pre ktoré žalobca k podaniu predmetnej určovacej žaloby pristúpil. I odvolací súd za podstatné v tejto súvislosti považoval porovnanie, či ochrana poskytnutá žalobcovi na podklade ním podanej žaloby nezasiahne neprimeraným spôsobom do práv a oprávnených záujmov dotknutých osôb,

a teda, či legitímny cieľ, ktorý žalobca podanou žalobu sleduje, nezasiahne neprimerane do ústavou zaručených vlastníckych práv a k obmedzeniu výkonu vlastníckeho práva spôsobom, ktorý by bol v rozpore so zmyslom a účelom zákonnej úpravy predkupného práva. Ustanovenie § 140 OZ je potrebné vykladať v súlade s ustanovením článku § 20 ods. 1 Ústavy SR v súvislosti s ustanovením § 123 a nasl. OZ definujúcim obsah vlastníckeho práva tak, že vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať a nakladať s ním. Pri výklade zákonov je potrebné vždy sledovať úmysel zákonodarcu a dohliadať, aby striktným formalizmom nedošlo k šikanóznemu výkonu práva.

14. Vychádzajúc z uvedeného správne preto prvoinštančný súd v rámci konania o žalobe žalobcu, ktorou uplatnil relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy ohľadne prevodu podielu 17/2016 zo žalovaného 1/ na žalovanú 2/ odkladovanej 2.11.2017 na pozemkoch registra „C“ č. 3004/508 a č. 3004/510, trvalé trávnaté porasty LV č. XXXX, k.ú. Q., vzhľadom na situovanie predmetných pozemkov v prírode, posudzoval vec nielen podľa ust. § 140 OZ v spojení s § 40a OZ, ale aj kontexte článku 20 ods. 1 Ústavy SR, § 123 a nasl. OZ a § 3 OZ z pohľadu, či výkon práv žalobcom z porušeného predkupného práva prevyšuje záujem žalovanej v rade 2/ ako nadobúdateľky záhradnej chatky od žalovaného v rade 1/ zabezpečiť si prístupovú cestu a prístup na pozemky a k stavbe záhradnej chatky v záhradkárskej osade, ktoré od žalovaného v rade 1/ odkúpila. Opačným výkladom by sa totiž mohlo stať, že pokiaľ by vlastníci záhradných chatiek boli pri prevode spoluvlastníckych podielov na pozemkoch tvoriacich prístupovú cestu obmedzovaní výkonom spoluvlastníckych práv ostatných spoluvlastníkov prostredníctvom uplatnenia predkupného práva, stali by sa pre nich záhradné chatky ako také reálne neprevoditeľné, nakoľko žiaden z nadobúdateľov by bez prístupovej cesty, resp. spoluvlastníckeho podielu na prístupovej ceste nebol ochotný odkúpiť i stavbu záhradnej chatky, stať sa jej nadobúdateľom a ďalším vlastníkom. Pokiaľ i žalobca v priebehu konania, i v podanom odvolaní popieral, že by sa jednalo o podiely na prístupovej ceste a že v podstate ide o podiely na priľahlých pozemkoch, je potrebné uviesť, že i v takomto prípade nemožno záujem žalobcu, ktorý v konaní ani určitým zmysluplným spôsobom nepodložil, povyšovať nad záujem nadobúdateľov a vlastníkov záhradných chatiek. I pre nich má totiž spoluvlastníctvo na predmetných pozemkoch minimálne taký význam a úžitkovú hodnotu ako pre žalobcu v tom, že ako ich spoluvlastníci môžu legitímne vykonávať práva, ktoré im z tohto spoločenstva a spoluvlastníctva k nim náležia. Spoluvlastníctvo k predmetným pozemkom je späté s vlastníctvom záhradných chatiek. Práve z tohto dôvodu je potrebné výkon predkupného práva limitovať plnohodnotným výkonom oprávnení vyplývajúcich z vlastníctva záhradných chatiek. V nadväznosti na uvedené sa odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP plne stotožnil s odôvodnením rozhodnutia z strany okresného súdu, pokiaľ výkon práva žalobcu v súvislosti s uplatnením predkupného práva ohľadne ním poukazovaného spoluvlastníckeho podielu na ním vybraných a označených nehnuteľnostiach považoval za šikanózný a v rozpore s dobrými mravmi.

15. Odvolací súd zároveň dodáva, že pokiaľ sa žalobca podanou žalobou domáhal vyslovenia relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy a jej dodatku odkladovanej 2.11.2017 ohľadne prevodu podielu 17/2016 zo žalovaného v rade 1/ na žalovanú v rade 2/ na parcele registra „C“ č. 3004/508 a č. 3004/510 - trvalé trávnaté porasty, LV č. XXXX., k.ú. Q., nevymedzil dostatočne okruh účastníkov na strane žalovaných, keď pasívne legitimovanou mala byť minimálne i Mgr. P. M., ktorá bola na základe dodatku ku kúpnej zmluve spolunadobúdateľkou predmetného spoluvlastníckeho podielu spoločne so žalovanou v rade 2/, s ktorou na jeho podklade spoločne odkúpili podiel žalovaného v rade 1/ na predmetných pozemkoch, ktorý predstavoval 17/1008. Pokiaľ by totiž súd vyslovil relatívnu neplatnosť spôsobom požadovaným žalobcom iba vo vzťahu k jednej z kupujúcich, nemohol by kataster vyznačiť stav pred uzatvorením kúpnej zmluvy bez súčasného vyslovenia relatívnej neplatnosti ohľadne nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu i v prospech Mgr. P. M..

16. Odvolacím súdom vyslovené právne závery ohľadne nedostatku pasívnej legitimácie účastníkov však nemajú dopad na správnosť okresným súdom vyslovených záverov o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na podanie predmetnej určovacej žaloby, s ktorými sa odvolací súd po preskúmaní veci plne stotožnil. Ide o ďalší rovnocenný dôvod, pre ktorý nebolo možné žalobe žalobcu vyhovieť. Odvolací súd nemenil okresným súdom vyslovený právny názor ani právne posúdenie veci zo strany okresného súdu. Uviedol a dodal iba ďalší, z hľadiska právneho posúdenia veci hmotnoprávny dôvod, pre ktorý musela byť žaloba žalobcu tiež zamietnutá.

17. Žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní, v nadväznosti na čo odvolací súd im priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne prvoinštančný súd samostatným uznesením po právoplatnosti veci, ktoré vydá súdny úradník.

18. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)